

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Natuurontwikkeling Amerongse Bovenpolder	TELEFOONNUMMER	+31638573292
DATUM	07-05-2024	E-MAILADRES	martin.brussaard@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1794653814-7650	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Martin Brussaard	TEAM	NEL
		PORTEFEUILLEHOUDER	Oosters (VTH) en Sterk (Natuur)
		BIJLAGEN	Geen

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Het Utrechts Landschap wil in de Amerongse Bovenpolder starten met de uitvoering van maatregelen in het kader van de eerste fase van Programma Natuur, waarbij er een tijdelijk negatief effect is op de functie als ganzenrustgebied. De maatregelen die gericht zijn om instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied te halen worden onevenredig belemmerd door artikel 6.48 uit de Omgevingsverordening waarin staat dat de foerageer- en rustfunctie van het ganzenrustgebied niet teniet mag worden gedaan. Wij besluiten om als bevoegd gezag een omgevingsvergunning te verlenen op basis van de hardheidsclausule uit de Omgevingsverordening (artikel 1.8), vanwege de internationale verplichtingen voor het halen van de instandhoudingsdoelen en omdat het Utrechts Landschap heeft kunnen onderbouwen voldoende mitigerende maatregelen te treffen. Via een Statenbrief worden Provinciale Staten hierover geïnformeerd.

Inleiding:

Aanleiding

In het Programma Natuur werken Rijk en provincies samen om Natura 2000-gebieden de komende jaren (tot 2030) te versterken en te verbeteren. Het uitvoeringsprogramma bevat twee fases, waar in de eerste fase wordt ingezet op versneld natuurherstel en verbeteren van de kwaliteit in Natura 2000-gebieden en de tweede fase maatregelen ten behoeve van systeemherstel in en rondom Natura 2000-gebieden. Daarmee is programma natuur additioneel aan de subsidies die terreinbeheerders krijgen voor het reguliere beheer. Op 8 juni 2021 is Provinciale Staten geïnformeerd over de aanvraag van de eerste fase. De tweede fase, die dit jaar zal worden aangevraagd, gaat nauw samen met de maatregelpakketten van het UPLG, waarin is afgesproken dat maatregelen buiten de Natura 2000-gebieden en die gevoelig liggen in het gebied, onderdeel te laten zijn van de gebiedsprocessen van het UPLG.

De maatregelen die het Utrechts Landschap (HUL) in het kader van de eerste fase gaat uitvoeren in de Amerongse Bovenpolder richten zich op de ontwikkeling en uitbreiding van het moeras. Naast de ontwikkeling en uitbreiding van een moeras, wordt een afvoerende watergang verbeterd om het waterpeil in het moeras beter te kunnen reguleren, wordt grond die hierbij vrijkomt gebruikt om een perceel op te hogen en wordt er een beheerpad aangelegd. Het project betreft de hydrologische verbetering van de Amerongse Bovenpolder om zo de negatieve effecten van stikstof

te mitigeren. Daarnaast hebben veel aangewezen Vogelrichtlijnsoorten voor hun leefgebied baat bij de ontwikkeling en verbetering van het moeras. Daarbij gaat het om soorten zoals de watersnip, rietzanger, roerdomp en grote karekiet. Daarmee draagt het plan bij aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen. Het behalen van een gunstige staat van instandhouding van deze Vogelrichtlijnsoorten is een Europese verplichting.

Probleemstelling

Naast de aanwijzing als Natura 2000-gebied (en onderdeel van het NNN), is de Amerongse Bovenpolder ook aangewezen als ganzenrustgebied. In ganzenrustgebieden is het in principe niet toegestaan handelingen te verrichten of toe te laten, die de foerageer- en rustfunctie van het gebied voor beschermde ganzen negatief beïnvloeden. Dit is vastgelegd in artikel 6.48 van de Omgevingsverordening. Daarmee waarborgen we dat er voldoende leefgebied van voldoende kwaliteit als alternatief beschikbaar is, om het beheer van standganzen in de zomerperiode mogelijk te maken en om de in winterperiode buiten de ganzenrustgebieden verjaging met ondersteunend afschot toe te staan.

Het natuurontwikkelingsproject zal de foerageer- en rustfunctie van het ganzenrustgebied tijdelijk negatief beïnvloeden in de periode dat de werkzaamheden worden uitgevoerd totdat de beoogde natuur zich heeft ontwikkeld. In dit geval zorgt het ontwikkelingsproject niet voor een permanente afname in kwaliteit en gaat het wat betreft areaal er zelfs licht op vooruit. Omdat vanuit de Omgevingsverordening ook een tijdelijke afname niet is toegestaan, wordt het natuurontwikkelingsproject t.b.v. instandhoudingsdoelen nu onevenredig belemmerd.

Oplossing

Wij kunnen op basis van een integrale afweging van provinciale belangen via het toepassen van de hardheidsclausule (artikel 1.8 van de Omgevingsverordening) met een omgevingsvergunning afwijken van andere regels dan instructieregels, als dit nodig is voor het realiseren van een project of plan dat onevenredig wordt belemmerd door deze regels. In zulke gevallen is het gepast om Provinciale Staten hierover te informeren.

Toelichting en onderbouwing

Op termijn zal de Amerongse Bovenpolder er niet op achteruitgaan voor de ganzen. Zo biedt het moeras meer foerageermogelijkheden dan de huidige waterplas, waarmee het verlies aan areaal door aanpassingen aan de watergang kan worden gecompenseerd. Echter, de moerasontwikkeling zal niet onmiddellijk zijn gerealiseerd, evenals het omvormen van graslanden en het teruggroeien van gras op het beheerpad en op het verhoogde perceel. Tijdelijk zal de foerageer- en rustfunctie op 8,23 ha in het ganzenrustgebied afnemen. Als oplossing mitigeert HUL door op 7,4 ha het gebied af te sluiten voor grote grazers in de periode dat er een tijdelijk negatief effect is. Op een andere 101 ha wordt de graasdruk verminderd. Door deze mitigerende maatregelen blijft ondanks de tijdelijke afname van oppervlak aan foerageergebied de hoeveelheid beschikbare nutriënten als voedsel voor de ganzen in het ganzenrustgebied gelijk.

Conclusie:

Op basis van het behalen van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied en de mitigerende maatregelen die door HUL worden genomen om de foerageer- en rustfunctie van het gebied gelijk te houden tijdens de werkzaamheden, hebben GS voor de aangevraagde werkzaamheden in de Amerongse Bovenpolder een omgevingsvergunning verleend op grond van artikel 1.8 van de Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 ten aanzien van het verbod in artikel 6.48 van de Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen